

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

ad. Nr. 3291/910

Oficiile parohiali, cari n'au dat socoteală despre colecta întreprinsă în scopul ajutorării fraților noștri din comitatul Caraș-Severin, nenorociți prin furtuna și potopul, despre care am făcut pomenire prin circularul nostru Nrul de față sunt poftite a trimite la **administrațiunea casei consistoriale de aici**, dar fără amânare atât coala de colectă cât și suma dăruirilor adunate, ca astfel se putem încheia socoteala și să administrăm banii la destinațiunea lor.

Arad, 25 Sept.-(8 Oct.) 1910.

Joan J. Papp
Episcop.

Nr. 5700/1910.

Regulament

relativ la stabilirea, cenzurarea, aprobarea și folosirea manualelor școlare și auxiliare, scrise pe sama școalelor și respective învățătorilor dela școalele populare de sub jurisdicțiunea Consistorului român ort. din Arad.

§ 1. Dreptul de a stabili manualele pe sama școalelor populare de sub jurisdicțiunea Consistorului român ort. din Arad îi compete confesiunii (§ 11. art. de lege XXXVIII. din 1868), care susține acele școale.

§ 2. Dreptul de a cenzura și aproba manualele scrise pe sama școalelor populare provocate în § precedent, precum și manualele auxiliare pe sama învățătorilor dela aceste școale este competența sinodului eparhial (Statut. org. §. 122. punct. 2.) și se exercită prin Consistorul eparhial.

Prin urmare: în școalele submanuate acestuia se vor putea folosi numai atari manuale școlare, iar învățătorii pot să se folosească numai de atari manuale auxiliare, cari au obținut aprobarea Consistorului.

§ 3. Dreptul de cenzurare al statului se poate estinde, în temeiul §-lui 20 din art. de lege XXVII. dela 1907, numai asupra manualelor pentru obiectele de învățământ de limba maghiară, aritmetică, geografia, istoria și constituția patriei, și anumit numai asupra manualelor cari sunt a se folosi în școale cu ajutor de stat.

§ 4. Oricare manual din celelalte obiecte de învățământ încă stă sub dreptul de control al statului, căruia îi este rezervat în aceasta privință numai *dreptul de excepționare*.

În caz dacă cutare manual folosit în școalele noastre a fost cenzurat ori excepționat din partea guvernului, autorul respectivului manual e îndatorat să prezinte Consistorului, în termen de 15 zile dela primire, în original ori în copie autentică: a) recenziunea făcută de organul guvernului, și b) rezoluțiunea ministerială, fie ea favorabilă ori nefavorabilă manualului.

Nesatisfacerea acestei dispoziții atrage după sine momentana scoatere a manualului din folosința școalelor resp. învățătorilor.

§ 5. Incuviințarea cutărui manual școlar, ori manual auxiliar trebuie cerută de către autor, ori următorii de drept ai aceluia, prin o rugare adresată Consistorului eparhial. La rugare trebuie să se alăture: a) 3 exemplare din manualul respectiv; b) document dela Cassa Consistorială despre plățirea taxei de cenzurare, c) informațiile autorului despre preferințele manualului față cu alte manuale de aceeași categorie și din același obiect de învățământ.

§ 6. Manualul prezentat are să fie cenzurat prin bărbați de specialitate, designați de Consistor după a sa chibzuință.

Cenzurarea trebuie să se facă din punctul de vedere a) dogmatic (dacă e manual de religie) și religios moral; b) al limbii; c) metodic-didactic și d) al interesului de stat.

Cenzurarea din punct de vedere al limbii se poate face și separat de cenzurarea din celelalte puncte de vedere.

§ 7. De cinozură la cenzurarea manualelor vor avea să servească următoarele puncte de mănecare: nu cumva manualul conține ceva contrar învățăturilor și caracterului bisericii noastre, ori interesului de educație religioasă morală? e scris ori ba într-o limbă ireproșabilă (românească, dacă e manual românesc, — sau maghiară — dacă e scris pentru propunerea acestei limbi)? corăspunde ori nu, planului de învățământ în vigoare și recerințelor metodice-didactice, ca sistem, espunere și ca estenziune? întrucât și prin ce este el superior manualelor de aceeași categorie aprobate deja de biserică? corăspunde ori ba recerințele tehnice, ca

material de lucru, tipar și ca preț? Nu cumva conține ceva contrar interesului de stat?

§ 8. Cenzurarea din punct de vedere dogmatic și al limbei se poate face prin una ori și prin două persoane deosebite dar în consonanță cu dispoziția de mai jos din § 15.

§ 9. Spre scopul cenzurării, dacă acela se face prin o singură persoană, se transpune recenzentului designat manualul respectiv, însoțit de informațiunile autorului și de lista manualelor aprobate deja de Consistor.

Dacă însă recenzarea se recere și separat din punctul de vedere dogmatic, ori al limbii, ori din ambele aceste puncte de vedere, — informațiunile autorului și lista manualelor aprobate se comunică recenzentului din punct de vedere metodic-didactic.

§ 10. Recenzentul (ori recenzenții) e dator să facă cu privire la aprobare ori neaprobare, propunere pozitivă și să o subștearnă Consistorului în termen de cel mult o lună dela primirea însărcinării. Propunerea recenzentului are numai valoare de opinie și nu e obligatoare pentru Consistor.

§ 11. Taxa de cenzurarea unui manual nou e de 80 cor. Din suma aceasta, întrucât la cenzurare vor colabora eventual și profesori dela institutul ped.-teologic, câte 10 cor. se vor adăuga la fondul tinerimii, iar restul se va distribui între recenzenți în părți egale, — la dintră se va distribui fără aceea detragere.

Ridicarea remunerației pentru recenzare se face la Cassa consistorială pe cvită timbrată, dar pe bază de aviz dela Consistor.

§ 12. Dacă propunerea recenzentului (ori recenzenților) este favorabilă și Consistorul o acceptază, manualul se aproabă; la dintră, dacă recenzunea e defavorabilă, Consistorul o comunică cu autorul manualului, spre a se acomoda aceleia eventual pentru a-și face observările; aceste observări se comunică pe calea Consistorului cu recenzentul și după ce întră dela acesta opinie nouă, Consistorul decide, eventual cere părerea unui alt bărbat de specialitate.

§ 13. Concluzul consistorial privitor la aprobarea primei ediții a manualului (școlar ori auxiliar) se publică în organul oficial al diecezei. În concluz se va face provocare, pe lângă numele autorului și titlul manualului, la recenzunea și observările recenzentului, cari de asemenea au să se publice în organul oficial al diecezei, cu iscălitura autorului lor.

§ 14. Dacă vr'un manual deja aprobat ar fi să se reediteze chiar și numai ca simplă retipărire, încă trebuie prezentat, și încă din bună vreme, Consistorului în 3 exemplare, pentru cenzurare, și pe aceasta cale și pentru suplinirea eventualelor scăderi, pe carele va află Consistorul prin recenzentul designat spre acest scop. În atari cazuri, autorul e îndatorat a indică și din partea sa, în toate trei exemplarele, suplinirile ori îndreptările, pe cari le află de bine.

Recenziunile în asemenea cazuri nu se publică, ci numai se comunică cu autorul interesat.

Taxa de recenzune în atari cazuri e de 30 cor. și compete întregă recenzentului (eventual recenzenților).

§ 15. Manualele de religione numai atunci se vor socoti de aprobate definitiv, dacă prin procedura normată mai sus vor fi aflate de potrivite și pelângă aceasta vor obține și aprobarea canonică a P. Slui Sinod episcopesc sau cel puțin a Episcopului diecezan.

§ 16. Manuale auxiliare se poate încuviința numai pe sama învățătorilor, dar nu și pe a școlariilor. În categoria acestor manuale vin lucrările cu tendența practică de a servi ca cinozură sau numai ca ajutor, învățătorilor în cursul predării învățământului, nu însă și lucrările libere de alt caracter.

§ 17. Taxele de cenzurare pentru manualele auxiliare rămân aceleași în condițiile stabilite în §§ 11 și 14.

§ 18. Consistorul stabilește și publică din timp în timp lista manualelor școlare și a celor auxiliare, pe cari le-a aprobat.

§ 19. Consistorul are drept, cu deosebire la schimbarea planului de învățământ, dar și de altmintea, să supracenzureze din oficiu, manualele aprobate anterior și să le scoată din întrebuințare pe cele învechite sau cari din oarecare cauză nu mai corăspund scopului. În cazul atărei supracenzurări, persoanele încredințate cu supracenzurarea câte unui grup de specialitate în consiliu asupra manualelor ce li-s-au distribuit; prezintă Consistorului raport și propunere în comun relativ la rezultatul supracenzurării.

Intrucât acest rezultat este defavorabil unuia ori mai multor manuale, înainte de a se luă dispoziție pentru oprire, autorilor interesați li-se comunică excepțiunile cari îi privesc, rămânându-le acestora dreptul, ca în termen de 45 zile să-și facă reflecșiunile eventuale, după a căroră întrare, Consistorul e în drept a se pronunța meritoric cu — ori fără ascultarea observărilor recenzentului la aceste reflecșiuni.

În asemenea cazuri se stabilesc pentru membrii comisiunei supracenzurătoare taxe speciale, după aprecierea Consistorului conform împrejurărilor.

§ 20. Din lista manualelor aprobate de Consistor va avea fiecare învățător să aleagă manualele, cari corăspund mai bine referințelor școalei, iar consemnarea astfel gătită în 2 exemplare trebuie înaintată până cel mult la finea lunii Mai a fiecărui an, pe calea oficiului parochial concernent, la oficiul protopopesc ca inspector școlar. Acesta, revăzând consemnarea și aflându-o de potrivă, o încuviințează și restituie pe calea oficiului parochial până la finea lunii Iunie un exemplar provăzut cu clauzula de vidimare. Dacă însă protopopul află ceva de dificultat în consemnare, iea pe aceeași cale dispozițiile de lipsă, cel mult până la finea lunii Iunie a fiecărui an.

Lista astfel stabilită și aprobată trebuie introdusă la locul corăspunzător în anuarul școlar.

§ 21. Schimbarea manualelor în decursul anului școlar nu este admisă la nici un caz.

Un manual, introdus deja la o școală, numai în acel caz poate fi schimbat cu altul, dacă acesta este

mai potrivit referințelor școlai. De aceea oricare schimbare de manuale școlare trebuie motivată, prin aceea, că învățătorul va arăta protopopului- insp. tractual (cu ocazia substernerii acelor 2 consemnări provocate mai sus): că în ce constau avantajile aceleia față cu manualul introdus și folosit mai înainte?

Un manual, care e întocmit pentru mai mulți ani și a fost folosit în mai multe clase, nu poate fi schimbat dintr'odată în toate clasele, ci numai succesiv, începând dela clasa de jos și numai câte într'o clasă într'un an.

§ 22. Autorii, respective editorii de manuale școlare vor avea să țină cont și de următoarele condițiuni (cuprinse în ordinul Nr. 42929 dd. 1 Nov. 1891 al Min. de Culte și instr. publ.):

a) Manualele școlare trebuiesc tipărite pe hârtie de calitate bună, la nici un caz însă pe fabricat de lemn și paie (celuloză);

b) colorarea hârtiei să nu fie curat albă, nici verzie ori să bată în roș sau galbin, ci să fie vinăție-sură;

c) hârtia netedă- sclipicioasă să nu se folosească (decât numai la eventualele ilustrații necesare);

d) la tipar să se aleagă litera potrivită și să se observe distanța convenită între rândurile de tipar. Litera de preferință să fie „cicero“, dar așa, ca să se poată face întrebuințare cât se poate însă de *redusă* și de litera „garmond“. Litera „petit“ să nu se întrebuințeze. De asemenea să nu se întrebuințeze la tipărirea manualelor școlare litera uzată și ștearsă;

e) la tipărire să le folosească numai colorarea negru-întunecat, ca mai puțin stricăcioasă ochiului;

f) prețul cărții să nu fie nici decum, mai mare decât prețul manualelor școlare de acelaș fel, lucrate de alți autori neromâni.

§ 23. Acest Regulament intră în vigoare *numai decât* după încuviințarea lui din partea superiorității diecezane și obligă pe toți autorii respective editorii de manuale școlare cari se folosesc acum, ori s'ar folosi în viitor în școlaele de sub jurisdicțiunea Consistorului român gr. or. din Arad.

Arad, din ședința consistorială dela 23 Septemvre (6 Octomvre) 1910.

Joan J. Papp m. p.
Episcop.

Holera.

Înfrișoșata boală iarăși și-a început secerișul. S'a ivit în Rusia și de acolo a serit peste alte țări tocmai în inima țării noastre în Budapesta și împrejurimile ei. Dunărea este inficiată și cine gustă din apa ei este fiul morții. S'a inficiat apoi Carașseverinul și acum ne vine trista știre, că s'a ivit și în Bihor, e dar la noi acasă. Cel mai bun medicament împotriva holerei este, ca să nu lași să intre în casa ta, căci după ce a intrat odată nu ese numai cu moartea afară.

Să nu ne mângăem, că este numai parțială și vine iarna, de o împiedecă. Experiența a dovedit, că iarna o oprește numai în loc pe vremea iernii, dar baccilele rămase latente peste iarnă învie primăvara și din baccili latenti de iarnă s'au desvoltat cele mai grozave holere de vară, căci vara este stratul cald al holerei.

Să considerăm deci primejdia holerei de existentă pentru întreaga țară și să nu ne sinamăgim că e departe de ici și colea, căci aceea se împoartă pe neștiute de azi pe mâne dintr'un comitat în altul prin contractul domnitor, ci să ne îngrădim de pe acum ca cu tunuri chinezești prin instalații igienice. România hotarnică chiar cu locurile inficiate din Rusia a scăpat prin energia intervenției ei și anume la moment a tras cordon militar la hotarele Rusiei tot la 100 pași un soldat, care pe moarte și pe viață a apărat hotarul ca zăranie de om să nu se strecore în țară și a luat celelalte măsuri igienice încât har Domnului până astăzi a scăpat de primejdie. Iată așa să ne ingredim și noi și să urmăim îndrumărilor igienice emise de ministerul internelor și mai ales preoțimea și învățătorimea să se pună în fruntea organizației de apărare împotriva holerei, căci este vorba despre scump sângele credincioșilor noștri, pentru care avem raspunderea duhovnicească înaintea lui Dumnezeu.

Ca îndreptar de îndrumare dăm îndrumările înaltului minister de interne cuprinse în circulara, ce urmează:

1. *Din ce să poate presupune (lănu) că cineva s'a îmbolnăvit de coleră?*

Dacă undeva s'a ivit colera, apoi ori ce îmbolnăvire la care îl apucă pe bolnav *urdatul* (diarea) și *vărsatul* (vomatul), poate fi coleră, de aceea trebuie numai decât să trimită după medic (doftor). Pânăce vine medicul are să se culce bolnavul în pat și să nu mănânce nimic.

2. *Din ce vine colera?*

În urdatul și vărsatul celui bolnav de coleră sânt grozav de multe ființe vii, mici de tot, care nu să pot vedea cu ochiul decât numai cu sticle măritoare foarte tari. Aceste ființe vii, pe care le chiamă *bacterii*, să înmulțesc foarte repede și în măsură mare. Acestea sânt germeii colerii.

3. *Cum se îmbolnăvește omul de coleră?*

Orișice materie ori lucru, ce vine în atingere cu urdatul sau vărsatul omului bolnav de coleră, să inficiază, adecă prinde germeii de coleră și răspândește colera, dacă nu grijește omul. De aceea trebuie să grijască omul ca de pe astfel de materii sau lucruri să nu poată pătrunde germeii colerii prin gură în stomac și în mațe, căci așa se îmbolnăvește omul de coleră.

4. *Deci să ne ferim mai ales pe vremea de coleră?*

Nainte de toate să ne ferim pe vreme de coleră de hainele de pat și îmbrăcămintea celui bolnav de coleră, precum și de orice materii și lucruri, mai ales de mâncări din casa unde e coleră; să ne ferim apoi

de orice materie și lucru care trece prin multe mâni, mai ales dacă e murdar (imălat). Așa să ne ferim de mâncările ce să vând în piață, apoi de verdețuri, poame, sticle (uiegi) de sodă, bani murdari și altele, și peste tot de lucruri despre care nu putem ști prin ce mâni au trecut.

Să ne ferim pe vremea colerei de apa răurilor, vălelelor, lacurilor și mocirlelor.

5. Cum să ne apărăm pe vremea colerei pe noi și gloata casei contra colerei?

Oricât de plin ar și fi un lucru sau o materie de germe de coleră (= inficiat), nu este greu a ne apăra, căci germeni colerii sânt ușor de omorit; așa de pildă prin opărire, ferbere, coacere și frigere să pot curăți toate mâncările de germeni colerei.

Curățenie în toate și traiu cumpătat, care e totdeauna prielnic sănătății, este mai ales pe vremea de coleră delipsă pentru apărarea sănătății. Celce își strică stomacul cu mâncare și beaură peste măsură, capătă cu mult mai ușor colera.

Celce e silit a-și aduce apă de beut din fântâni publice sau din râu, să fiarbă întâi apa, apoi să o răcească și să o țină în vase acoperite. Cine vrea, poate să o facă mai gustoasă cu vre-o câteva picături de oțet, cu vin, sau cu suc de lămâie.

Să ne ferim de locurile publice de scaldă, mai ales dacă sânt apă stătătoare.

Să nu mâncăm crude lucrurile cumpărate în piață: lapte, smântână, unt, poame, verdețuri, ci să le curățim de germeni colerii în mod potrivit, prin opărire, ferbere, coacere sau frigere. Mâncări coapte (pâne, cornuri, jâmiști și altele) cumpărate de afară de casă să le punem un sfert de ceas într'un cuptor ferbinte. Poamele, verdețurile, laptele și celelalte mâncări din casa proprie nu e delipsă a le curăți de germeni colerii, dacă n'au trecut prin mâni străine. Dar să nu uităm că și aceste să pot inficia, dacă le spălăm cu apă din fântâni publice inficiate, adecă atinse de germeni colerii.

Nainte de ce mâncăm să ne spălăm bine cu săpun mâinile, ca nu cumva să ducem la gură vre-un germene de coleră, care s'a lipit de pe vre-un lucru. Căci să luăm bine seamă, germeni colerii sânt primejdioși numai dacă prin gură ne ajung în stomac și mațe. Pe din afară nu ne pot face nici o stricăciune. Să grijim deci de toate ce ducem la gură, căci numai prin gură ne putem îmbolnăvi.

Beuturi spirituoase să nu bem, dar dacă cineva așa s'a învățat cu beutura de nu poate trăi fără ea, apoi să bea mai bine vin decât bere, dar cu măsură. De răchie însă să se ferească ca de foc. Beutura fără măsură slăbește trupul, așa că mai ușor cade pradă colerii. S'a văzut că pe vremea de coleră mai ales lumea, — va să zică după duminică, când de obicei, beau oamenii mai mult, — s'au ivit cele mai multe îmbolnăviri de coleră. Să ne ferim de orice beaură ce se capătă în piață și pe strade și de păhare, care merg dela gură la gură, căci nu poți ști nicicând de nu au ajuns în atingere cu vre-un bolnav de coleră.

Dacă n'avem trebuință, să ne ferim a ne întâlni cu alți oameni, mai ales să nu mergem la adunări căci cu cât ne întâlnim cu mai mulți oameni, cu atât mai ușor să poate întâmpla ca vre-unul din aceștia să aibă germeni de coleră. De aceea să ne ferim pe vremea colerii și de crășme, căci păharele, sticlele ce trec din mână în mână mai ușor răspândesc colera.

Să nu sărutăm pe vremea de coleră obiecte pe care le sărută altcineva, căci așa mai ușor trece dela gură la gură germeul colerei

Pe vremea de coleră să nu mergem la pomeni, priveghiuri, căci prea ușor se poate răspândi prin aceste colera.

Să învățăm servitorii, copiii și toată gloata casei, ca să se țină de cele aici spuse.

Pe vremea colerei să caute și cel mai sărac om, să-și facă lipsa mare în câte-o groapă, care are cope-riș, așa ca nici om nici dobitoc să nu ajungă în atingere cu ce a eșit din mațele omului. S'a văzut, că dacă oamenii n'au grijit ca acele locuri să fie bine acoperite, au scrumat găini, pasări, porci, câni și au cărat și împrăștiat germeni colerii, cari s'au vărsat din mațele celui bolnav. Tot natul, care vrea să-și păzească sănătatea, trebuie să caute a-și face umblătoare bine acoperită, căci cele mai multe boale să răspândesc tocmai pentru că oamenii nu grijesc de aceasta.

6. Ce să facem dacă avem bolnav de coleră în casă?

Înainte de toate trebuie să deschilim pe omul bolnav de cei sănătoși. Să-l punem la un loc unde nu vine cu nime altul în atingere decât cu medicul și îngrijitorul. De aceea să fac pe vremea colerei în tot locul spitale anume pentru cei îmbolnăviți de coleră. Aceste spitale să fac anume, ca cei sănătoși să fie feriți de această boală grozavă, care să răspândește în mod îngrozitor și poate stânge toată gloata casei, dacă nu grijim de vreme.

Îndată ce se ivește colera într'o casă, trebuie să grijim să avem la îndemână că ce să omorim germeni colerii, adecă să desinficiăm totul ce a venit în atingere cu bolnavul.

Bun mijloc de desinficiere, adecă de a curăți de germeni colerii, este *leşia*; tot așa e și apa de săpun, dacă topim un chilogram săpun în 50 litri de apă. Iar ceea ce varsă și urdinează bolnavul se desinficiază mai bine prin var stâns, anume turnăm pe un chilogram var un litru de apă și după ce l-a supt pe acesta și se desface, mai turnăm trei litre de apă și mestecăm bine. În fiecare zi să stângem în acest fel var, să avem totdeauna proaspăt la casă.

Pentru desinficierea mânilor este bine să folosim și oțet tare, după ce ne-am spălat bine cu săpun.

Celce nu poate sau nu vrea să-și facă acasa aceste mijloace de desinficiat, acela să ceară dela medic. E foarte bun acidul carbonic, amestecat 5 procente cu apă. Pentru spălarea mânilor îl folosim așa, ori îl mai subțim cu atâta apă, dar nu prea mult, căci își pierde puterea.

Pentru primene, haine de pat, cămeși și celelalte albituri facem amestec de un percent carbol, așa că 2 litre de carbol de 5 procente îl amestecăm cu 8 litre apă.

Afară de aceasta mai sânt și alte mijloace de desinficiere, pe care le va spune medicul după trebuință.

Să băgăm însă bine de seamă, că toate aceste mijloace de desinficiere sânt otrăvuri, și să grijim să nu ajungă pe mâna copiilor, ca să bea, crezând că e beaură bună, căci să poate iutâmpla mare menrocire.

7. De ce să se ferească celce îngrijește pe bolnavul de coleră?

Grija de căpetenie a celui ce îngrijește de bolnav este, afară de îngrijirea bolnavului, să se păzească pe sine și să prăpădească în odăea bolnavului toți germeni colerei, ca de acolo să nu iasă afară.

Aceasta să face în chipul următor:

În odăea (soba), în care zace bolnavul, să ținem vase deschilinite pentru ceea ce varsă și urdinează bolnavul și îndată după urdinare și vărsare să tur-

năm var stâns ori acid carbonic, dupăcum s'a spus mai înainte și să amestecăm bine cu un dărăb de lemn, iar după amestecare să turnăm amândoaș vasele într'un vas mai mare. Din acest vas mare să turnăm cuprinsul în groapa umblătoarei numai dupăce au trecut cel puțin două ceasuri dela cea din urmă urdinare sau vărsare, ca nu cumva să rămână încă vre-un germene viu.

Afară de aceasta să ținem în odaia bolnavului un ciubăr mai mare, ori un butoiu (putină) sau troacă, pe care o umplem de jumătate cu leșie ori cu apă de săpun sau carbol și în aceasta să punem albiturile și hainele de pat murdărite de bolnav. Dupăce au stat hainele 2—3 ceasuri, apoi să se stearcă bine și se pot da afară din odaie, ca să se spele dupăcum e obiceiul. Nu mai e primejdie dupăce au stat în leșie, carbol sau apă săpunită, dupăcum am spus mai înainte.

Îngrijitorul să iee seamă, că atunci când urdină sau varsă bolnavul, precum și atunci când mestecă vasele, să nu stropecască pe jos sau pe pereți, ca să ajungă acolo germenii de coleră. Dacă totuși a stropit, atunci să șteargă (frece) bine cu o dărză (sdranță) muiată în oțet sau carbol. Iar ștergătoarea să o arunce în vasul de desinficiere, în care pune rufe.

Cuțitul, furculița, lingura, paharul și celelalte folosite de bolnav, înainte de a să da afară, trebuie puse în o oală cu apă ferbinte și să stea acolo cel puțin un sfert de ceas. După aceea pot fi date afară, căci nu mai e nici o primejdie. Germenii colerei să prăpădesc în apa ferbinte.

Să nu lăsăm să intre în odaia bolnavului căne, pisică sau alt dobitoc, căci aceștia foarte ușor pot căra germenii de boală afară. Să alungăm muștele și să ținem acoperite toate vasele din odaia bolnavului. Muștele răspândesc foarte mult colera. Ating cu aripel sau botul lor (pipăitoarele) obiecte cu coleră și dau mai departe germenii. Și cum de muște mai greu te aperi, prea ușor îți aduc chiar muștele boala în casă. Nu numai colera, ci și alte boale lipicioase.

Îngrijitorul să iee bine seama, ca bolnavul să nu-i tușească sau strănunte în față, căci așa îi pot ajunge germenii de coleră în gură, de unde pătrund în stomac și mațe. De acea e bine ca îngrijitorul cât de des să-și clătărească gura cu oțet subțiat în apă și să nu-și atingă gura cu degetele nespălate.

Îngrijitorul să nu mănânce în odaia bolnavului de coleră și înainte de ce iese din odaie să nu uite a se dezbrăca de hainele de deasupra și să le lase în un colț al odăii, apoi să se spele bine cu săpun și să se desinficieze. Înaintea ușei odăii, unde zace bolnavul să fie totdeauna o dărză muiată în carbol sau leșie, ca îngrijitorul bolnavului de asta să-și șteargă talpa de câte-ori iese din odaie, ca nu cumva să ducă pe picioare germenii boalei. Iar când intră în odaie să-și îmbrace iarăși hainele de deasupra, pe care le-a dezbrăcat când a eșit.

Celce înlocuește pe îngrijitor în grija bolnavului să facă tot așa toate ce le-am spus aici, căci numai așa se poate feri de această boală primejdioasă.

Dacă bolnavul a trecut peste primejdie și începe să se însănătoșeze, trebuie încă două săptămâni tot așa să desinficiăm ceea ce varsă și urdinează, căci tot mai sânt germeni de coleră în el, primejdioși pentru alții. De altfel medicii vor da atunci sfat, de care să se țină toți cu sfințenie.

Dacă bolnavul s'a vindecat, să-și spele și el și îngrijitorul întregul trup (cu păr cu tot) cu apă caldă săpunită ori să se scalde în apă de săpun. Apoi îmbrăcându-se curat poate merge între oameni.

Dacă moare bolnavul, să nu-l scoatem din odaie, să nu ne plecăm pe el, să nu-l sărutăm, să nu-l îmbrăcăm și spălăm, precum e datina, și nici copii sau străini să nu lăsăm la el, ci — dupăcum va spune medicul — îndată să-l punem în sicriu.

8. Ce să facem cu odaia în care bolnavul de coleră s'a vindecat ori a murit?

Toate hainele, albiturile, primenele ce le-a avut bolnavul sau în care a zăcut bolnavul, precum și cele ale îngrijitorului să le muiem o jumătate zi în leșie sau apă săpunită, apoi le putem scoate din odaie și da la spălat.

Tot așa facem și cu îmbrăcămintea patului. Păiele le ardem la un loc lăturiș, iar îmbrăcămintea o fierbem în leșie.

Acele îmbrăcăminte care nu să pot muiă, cum sânt hainele de postav, matrațele umplute cu păr, perinele de pene, plapoma (iorganul) și celelalte trebuie frecate bine în toate părțile cu ștergătoare muiate în oțet, sau dupăcum va spune medicul și cel puțin vre-o câteva zile să le lăsăm să zacă la soare.

Mobilele, sculele și tot ce a fost în odaie, precum și fereștile și ușile trebuie frecate în toate părțile cu o ștergătoare muiată în carbol de 5 procente, sau dupăcum va spune medicul. Mobilele, care nu sânt vopsite, pot să fie spălate cu leșie sau apă săpunită.

Vasele ce au fost în odaia bolnavului trebuie să zacă vre-o câteva ceasuri în leșie și apoi pot fi spălate și folosite fără primejdie.

Păreții odăii să-i vâruiim din nou.

Poddelele să le spălăm cu leșie ferbinte. Dacă e pământ lipit, să se vâruiască.

Dacă am făcut toate acestea, n'avem să ne temem de odaia în care a zăcut un bolnav de coleră. Dar e bine ca vre-o câteva zile să o lăsăm nelocuită și să o aierizăm bine (să lăsăm ușile și ferestrele deschise).

Tot așa trebuie să facem cu odaia și dacă pe bolnav l-au dus la spital.

* *

Tot omul de bine să citească și recitească aceste îndrumări și dacă va ascultă întocmai de aceste sfaturi și va face cum i-să spune aici, n'are să-i fie nici teamă nici frică de primejdia colerii.

CRONICA.

Pentru biserica ortodoxă română din Budapesta. S'a deschis colecta pentru edificarea unei biserici ortodoxe în Budapesta cu următoarele sume: Dr. Iosif Gall 20.000 cor. Consistorul din Arad 2500 cor. Ioan Kanidaky 2000 Gerasim Ratz 1000 cor. Ghenadie G. Bogoevici 1000 cor. Dna Pelagia Mano 1000 cor. Dr. Aug. Dumitrescu 800 cor. George Sida 500 cor. Dim. Birăușiu 500 cor. Ioan Onciu 200 cor. Simion Popescu 200 cor. de tot 29.700 cor. Cătră cari mai adaugând numărul existent al capelei sesuale de 4.623 cor. Parohia are în total 34.323 cor.

Pentru bibliotecă. Il. S. D. Dr. I. Gal și-a distribuit valoroasa bibliotecă de circa 1000 volume întră următoarele biblioteci: Biblioteca societății Petru Maior, Budapesta; biblioteca societății Români Jună Viena; biblioteca seminarului din Sibiu; biblioteca liceului din Brașov și biblioteca parohială din Budapesta.

Concurs.

În urma încuviințării ven. consist. diec. Nr. 4050/910. prin aceasta să scrie concurs pentru îndeplinirea parohiei de cl. III **Plescuța-Guravăi** (protopresb. Halmagiului) cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Birul parohial dela 160 nre de case câte $\frac{1}{2}$ măsură cucuruz sfărmat, prețuit în 160 cor. 2. Stolele legale, cari după coala de fasiune B. fac 216 cor. 3. Pășunat liber după ori câte va avea alesul preot. 4. Întregirea dela stat. De locuință va avea să se îngrijească alesul pe speșele sale.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți, să-și înainteze recursele lor în termenul susindicat ajustate conform Regulamentului p. păroșii și adresate comitetului paroh. din Plescuța-Guravăi pe calea oficiului protopresb. al Halmagiului (Nagyhalmagy). Totodată sunt poftiți, să se prezenteze în vre-o duminică ori sârbătoare în biserica din Plescuța, spre a-și arăta desteritatea în celea rituale și oratoria bis. făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Din ședința comit. paroh. Plescuța-Guravăi ținută la 9/22 iulie 1910.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* protopresbiter.

—□— 1—3

Conform ordinului consistorial de sub Numărul 1900/1910 șc. pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești dela școala conf. ort. română din **Rontău** cu termen de concurs **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. În bani dela fiecare număr de casă 4 cor. (80 numere de casă) = 320 cor. 2. Pământ arător și fanaș 5 jugh. 28□ = 120 cor. 3. Dela fiecare număr de casă una măsură de bucate á 3 cor. = 240 cor. 4. Venitul cantoral 30 cor. în total 710 de cor. De lemne pentru încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească. Alesul va avea să provadă cantoralul și să conducă școala de repetiție fără alta remunerațiune.

Pentru întregirea salariului la minimul prescriș de lege și pentru eventualele cvincvenale se va cere ajutor dela stat.

Darea după pământ o va solvi cel ales.

Recursele ajustate conform §-lui 61 din Regulament și adresate comitetului parohial de acolo sunt a să înainte subscrisului oficiu protopopesc în Oradea-mare cel puțin cu 3 zile înainte de expirarea termenului de concurs, — având a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică de acolo, pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala*, protopop inspector școlar.

—□— 1—3

Conform ordinului consistorial de sub Numărul 1632/156 B — 1910. pentru îndeplinirea parohiei dela clasa I. devenită vacantă prin pensionarea fostului paroh Ioan Farcaș să scrie concurs cu termen de **30 zile** de recurgere dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. 20 jughere catastrale. 2. Dela 75 numere de casă câte una măsură de bucate á 2 cor. 3. Dela 75 numere de casă câte 80 fil. 4. Venitele stolare după calculul mediu alor 5 ani din urmă 120 de cor. 5. Casa parohială cu supraedificațiile și intravilan. 6. Întregirea dotațiunei preoțești dela stat.

Parohia fiind de clasa I. dela recurenți se recere pregătirile prescrișe în regulamentul pentru parohii.

Recurenții sunt avizați a-și trimite recursele adresate comitetului parohial din **Diosig** subscrisului oficiu protopopesc în Oradea-mare, — iară până la expirarea termenului de recurgere să se prezenteze în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Diosig spre a-și arăta desteritatea în rituale și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala*, protopop.

—□— 1—3

Conform ordinului consistorial de sub Numărul 1929 șc. pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-ort. română din **Chereșag** se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în org. of. „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Bani gata 1000 de cor. 2. Stolele cantorale anume: dela mort mare 1 cor. pentru hora mortului 1 cor. dela mort mic 80 fil. dela cununiă 80 fil. dela maslu 1 cor. dela sfințirea apei 20 fil. 3. Pentru conferințele învăț. 15 cor. 4. Cvartir corâspunzător cu grădina de legume.

Dacă guvernul ar denegă ajutorul pentru acoperirea cvincvenalelor, în acel caz, comuna bisericească numai după un serviciu de 5 ani prestat în aceasta stațiune va fi obligată a da nou alesului învățător cvincvenalele.

Alesul învățător e obligat a provedea cantoralul în și afară de biserică, a instrua școlarii în cântări și ceremoniile bis. precum în calitate de notar al comitetului și sinodului par. a îndeplini afacerile scripturistice, ce să țin de notariat — fără alta remunerațiune.

Reflectanții sunt avizați a-și înainte recursele ajustate cu documentele prescrișe în §-ul 60 din Regulament — adresate comitetului par. din Chereșag — subsemnatului protopop în Oradea-mare în termenul arătat mai sus, — având a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din Chereșag, pentru a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Pentru comitetul parohial:

Dimitrie Albu,

preș.

Petru Vașadi,

not. com. par.

În conțelegere cu: *Toma Pacala*, protopop inspector școlar.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea vacantului post învățătoresc cantoral din **Fonău** protopopiatul Tinca cottul Bihar cu termen de alegere **30 zile** dela prima publicare pe lângă următoarea dotațiune: 4. Bani gata 600 cor. 2. Șese jugăre de pământ. 3. Dela îmormântări mari 80; dela cele mici 70 fil. stole cantorale. 4. Întregirea salariului s'a cerut dela stat. Alesul va plăti contribuția după pământ.

Reflectanții la acest post au să se prezenteze în biserica din Fonău în vre-o duminică ori sârbătoare pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale, iar recursele lor ajustate conform regulamentul adresate comitetului parohial să le subștearnă subscrisului protopop tractual.

Pentru comitetul parohial

Nicolae Popovici

președinte

În conțelegere cu mine: *Nicolae Rocșin* protopop.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemisat pe lângă veteranul paroh **Vasilie Leucuța** din **Olcea** în conformitate cu rezoluțiunea venerabilului consistor orădan din 24 august v. a. c. Nr. 1748/154. B. se publică concurs cu termen de alegere la **30 zile** dela prima publicare.

Dotățiunea capelanului alegând va constă din jumătatea tuturor beneficiilor parohului și anume: 1., pământ parohial sămănător și fânaș de 28. cubule, 2., grădina casei parohiale de 1. jug. catastr. 3., birul dela 120. nre de case câte 30 litre cucuruz sfărmat 4., venitele stolari, 5., dreptul de pășunat pentru opt vite. 6. întregirea dotațiunei dela stat sistemisată pentru capelani. De locuință se va îngriji alegândul capelan.

Parohia fiind de a **II clasă**, dela recurenți se recere cvalificațiune pentru asemenea parohii cari cu observarea §. 33. din Regulamentul pentru parohii au a se prezentă la sfânta biserică din Olcea spre a cântă, ori celebră și predică, având a-și înaintă recursele lor la protopopul Petru Sârbu în F. Györös. Olcea la 10/23 Septemvrie 1910.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Petru Serbu* protopop.

—□—

2—3

Prin penzionarea învățătorului Nicolae Cizmaș, postul învățătoresc — cantoral dela școala a **II-a** gr. or. română din **Giula-Vârșand**, protopresbiteratul Chișineului, devenind în vacanță, prin aceasta să escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“, pe lângă următoarele emolumente:

1., Salar fundamental 1000 cor. în bani gata. 2., Cvinvenalele, pe cari comuna bicericească nu le asigură, să vor cere dela stat. 3., Dela înmormântări 1—2 coroane. 4., Pentru conferințe anual 24 cor. 5., Pentru scripturistică anual 10 cor. 6., Cortel potrivit cu 2 odăi, culină, cămară, grajd și grădină pentru legume.

Fiind școalele divdate, alesul va propune la clasele III—VI, va conduce strana stângă din s. biserică, va instrua elevii în cântările rituali și va conduce elevii la serviciile divine.

Dela recurenți să recere cvalificațiune învățătorescă prescrisă în lege. Cei ce vor documentă că știu conduce cor vocal — vor fi preferiți la candidare.

Recursele ajustate conform Regulamentului în vigoare și adresate comitetului parohial ort. rom. din Giula-Vârșand, să vor înaintă în termenul concursual la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului la Nadab (com. Arad), având recurenții a să prezentă în cutare Duminecă sau sârbătoare în s. biserică de aici, spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului par. ort. rom. din Giula Vârșand, ținută la 8/21 septemvrie 1910.

Vincentiu Pantos
preș. com. par.

Teodor Lucaci
not. com. par.

În conțelegere cu: *Demetriu Muscan* adm. ppesc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc — cantoral din **Giula-germână**, devenit vacant prin penzionarea fostului învățător, prin aceasta se publică de nou concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:
1. Salar fundamental în bani gata 1200 cor. plătit în rate lunare și cvinvenalele prescrise în lege, după anii de serviciu prestați în această comună.

2. Locuință cu două odăi, culină, cămara și șopru de lemne în edificiul școalei până când comuna bisericească se va îngriji de altă locuință.

3. Pentru pământ de legume: 20 cor. în bani gata.

4. Pentru participarea la conferințele și adunarea generală a reuniuni învățătoresți: 24 cor. pe an.

5. Pentru participarea la înmormântări de clasa I=4 cor.; de cl. II=3 cor.; de cl. III=2 cor.; iar la pruncii dela 7 ani în jos. 1 cor. și pentru hora mortului unde se va pofti=1 cor. La înmormântarea pruncilor din părinți sărmani, se deobligă învățătorul a da un școlar la cruce și în cazul când învățătorul nu ar fi poftit a participă la înmormântare.

6. Dela recurenți se recere să producă:

a) estras de botez;

b) diplomă învățătorescă cu calculul distins sau bun;

c) testimoniu despre absolvarea clasei a IV-a gimnazială, reală sau civilă;

d) atestat despre conduita sa de până aci;

e) atestat, că poate instrua și conduce cor vocal pe patru voci după note, pentru care conducere a corului vocal deja ezistent în chip de remunerațiune va primi anual 50 cor. și a patra parte din venitul curat dela concerte și petrecerile de se vor ținea.

Învățătorul ales, pentru salarul espus mai sus, și fără a putea reflectă la alte remunerațiuni e îndatorat a împlini sarcina cantorală în sfânta biserică și a se prezentă în biserică cu elevii nu numai în dumineci și sârbători, ci și în zilele de rând, dimineața la utrenie.

Recursele ajustate cu documentele originale, adresate comitetului parohial din Giula-germână, sunt a se înaintă în termenul concursual la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului în Nadab (com. Arad), având recurenții a se prezentă în cutare duminecă sau sârbătoare în sf. biserică din Giula-germână pentru a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din Giula-germână, ținută la 12/25 septemvrie 1910.

Pavel Anuleu
președinte.-

În conțelegere cu: *Demetriu Muscan* adm. ppesc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc cantoral, dela a **II școală** gr. or. rom. din comuna **Méhkerék** protopopiatul Tinca cottul Bihar, pe lângă următoarea dotațiune anuală: 1. Bani numărari dela comuna bisericească solvind anticipative = 1000 cor. 2. Pentru cvartir până când se va zidi cvartir accomodat 200 cor. solvind anticipative, 3 stole cantorale de unde va fi poftit.

Alesul e dator se conducă în biserică una strană, să instrueze școlarii în cântări rituale, și să propună în școala condusă de dânsul studiul religiunii până la alta dispozițiune.

Reflectanții recursele lor ajustate conform regulamentului adresate comitetului parohial le vor subșterne subșterisului în termen de **30 zile** dela prima publicare și se vor prezentă în biserică din Micherechiu în vre-o duminecă ori sârbătoare, spre a-și arată desteritatea în cele rituale.

Micherechiu 1/14 sept. 1910.

Nicolae Rocsin protopop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a vacantului post de paroh gr. or. rom. din parohia de **clasa a III-a Pădurani**, să escrie concurs, cu termin de **30 zile**, dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1., Sesiunea parohială de 30 jugăre.

2., Două intravilane parohiale de câte jumătate jugăr;

3., Birul preoțesc dela fiecare număr de casă câte o măsură de cucuruz în boambe, ori câte 2 coroane;

4., Stolele legale;

5., Intregire dela stat pentru cei cu cvalificație sub VIII clase gimnaziale 583 cor. 26 fileri.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și așterne concursese, instruite conform legilor în vigoare, comitetului parohial din Pădurani, pe calea oficiului protopopesc din Belinț (Belincz, Temes-megye) și a să prezentă în lăuntru terminului concursual, într'o duminică, sau într'o sârbătoare, în sf. biserică din Pădurani, spre a-și arătă destoinicia în cântare și tipic, eventual în oratorie.

Să obsearvă că jumătate venitul parohial, până la 6/19 Martie 1911, compete preotesei văduve.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gerasim Sârb* protopresbiter.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. din **Pocola** se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) Salar în bani 710 cor. b) Folosirea a 4 holde 500□ pământ arător prețuit în 100 cor. c) 9 cubule cucuruz prețuit 90 cor. d) 12 metri lemne în preț de 72 cor. e) 30 coroane venite cantorale. f) 20 cor. conferințe, 10 coroane scripturistica Locuință bună cu două chilii, cuină, supraedificate necesare cu grădină corâspunzătoare.

De încălzitul și curățitul școalei de învățământ se va îngriji comuna bisericească. Darea după pământ o va plăti învățătorul. Alesul învățător va fi îndatorat a suportă cantoratul în și afară de biserică. Conducătorii de cor vor fi preferiți.

Recursele ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial din Pocala să se trimeată oficiului protopopesc gr.-or. rom. din Vașcău.

Pocala din ședința comitetului parohial gr.-or. rom. ținută la 6/19 august 1910.

Pentru comitet.

Petru Papp,
paroh.

În conțelegere cu mine: *Adrian P. Deseanu* pprezb. administrator.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala populară din **S. Petreasa** se publică concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: în bani gata 600 coroane, pentru care salar învățătorul este deobligat a fi și cantor în toate funcțiunile bisericesti; afară de aceasta va primi întregirea dela stat și cvinevenalele.

Recursele instruite conform Regulamentului și adresate comitetului parohial din S. Petreasa să se subștearnă oficiului protopopesc din Vașcău, iar reflectanții să se prezinte poporului și la sf. biserică din comună pentru a-și dovedi aptitudinile în cant și tipic.

S. Petreasa din ședința comit. par. dela 12/25 iulie 1910.

Comitetul parohial

Cu consenzul meu: *Adrian P. Deseanu* protopresbiter.

—□— 3—3

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți din **Moroda** prin aceasta se escrie concurs, cu

termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: a) în bani 600 cor.; b) Pentru conferință 15 cor.; c) scripturistica 5 cor.; d) venite cantorale și anume: dela cununii 1 cor.; Dela înmormântări mari 1 cor. cu liturgie 2 cor. — e) Locuință (constătoare din 2 odăi, culină și cămară) cu grădină.

Intregirea salarului fundamental, precum și cvinevenalele să vor cere dela stat.

Cel ales va fi îndatorat să conducă strana, la toate serviciile bisericesti și să instrueze băieții de școală, la toate cântările liturgiei.

Reflectanții sunt poftiți, ca rugările ajustate conform Regulamentului și adresate comitetului parohial concernent, — să le nainteze la oficiul psec gr.-or. rom din Borosjenő (com. Arad), având în terminul de sus a să prezentă, în careva duminică ori sârbătoare, în s. biserică, spre a-și arătă desteritatea în cant și tipic.

Din ședința com. par. ținută la 29 august (11 septembrie) 1910.

Aurel Ciorogariu,
preot, preș. com. par.

Petru Heret,
not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Giorgea*, protoprezriter inspector școlar.

—□— 3—3

Devenind vacant postul învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din **Bătania**, protopopiatul Aradului, să escrie concurs cu termin de recurgere **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Bis. și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) Salar fundamental 1000 cor. b) diurne pentru adunările învățătoresți 20 cor. c) pentru scripturistica 10 cor. d) locuință constătătoare din 2 odăi padimentate cuină cămară, grajd și o cămară de lemne, curte și grădină cu intravilan de 824□ Stole dela înmormântări mari unde va fi poftit 2 cor. mici 1 cor., iar dacă să duce în biserică 4 cor. parastas 1 cor.

Alesul învățător va avea să provadă cantoratul și să instrueze elevii în responsuri liturgice.

Doritorii de a ocupă acest post sunt avizați, ca recursese lor ajustate conform dispozițiunilor regulamentare adresate comitetului parohial să le trimeată P. O. oficiu protopopesc în Arad având a se prezentă în vre-o duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din Bătania, spre a-și arătă desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Bătania la 5/18 Septembrie 1910.

Azentie Șutea
preș. comit. par.

Jiva Foita
notarul comit. par.

Cu consenzul protopresbiterului *Vasile Beleş* insp. de școale.

—□— 3—3

Pentru stațiunea învățătorescă din **Suplac** se publică concurs cu termin de alegere la **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: în bani 300 cor. 6 orgii lemne și pentru școală 12 cubule bucate și ștoalele cantorale.

Reflectanții au a-și înaintă suplicele la subscrisul în F. Györös; iar până la alegere să se prezinte la sf. biserică spre dovedirea desterității în tipic și cântare.

Din însărcinare: *Petru Serbu* protopop.

—□— 3—3